

*Світлана Сорока,
Людмила Костель
НАУ, Київ*

ВПЛИВ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ НА ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Стрімке підвищення ролі інформації та знань у всіх сферах суспільного розвитку логічно призвело до модернізації освіти. Однією із ключових задач її модернізації є забезпечення знань на рівні функціональної грамотності хоча б однієї іноземної мови, оскільки для спеціаліста будь-якого напрямку вже стає недостатньо оперувати інформацією лише рідною мовою. Новий час, нові умови професійної діяльності, життєві перспективи тощо вимагають входження у відкритий інформаційний простір і суспільство. І найнеобхіднішою умовою для цього є якісне володіння іноземними мовами. Для того, щоб володіти будь-якою іноземною мовою, не достатньо знати лише лексику та граматику: потрібно вміти вільно, невимушено, сміливо спілкуватися з іншими людьми, використовуючи «чужу» мову.

Навчити студентів спілкуватися іноземною мовою – завдання досить складне, хоча і необхідне. А наблизити урок до умов реального спілкування, застосувати при цьому різноманітні форми, методи, засоби та прийоми навчання – це педагогічна майстерність. Відомий педагог А.С. Макаренко неодноразово акцентував увагу на тому, що досягнення висот педагогічної майстерності потребує максимальних особистих зусиль, енергії, природних нахилів і здібностей, великої працездатності і, найголовніше – безмежного бажання стати педагогом – майстром.

Як відомо, в оволодінні педагогічною майстерністю можна визначити кілька рівнів: *елементарний рівень*, коли у вчителя наявні лише окремі якості професійної діяльності; *базовий рівень*, коли учитель володіє основами педагогічної майстерності: педагогічні дії гуманістично

зорієнтовані, стосунки з учнями і колегами розвиваються на позитивній основі тощо; *доскналий рівень*, що характеризується чіткою спрямованістю дій учителя, їх високою якістю, діалогічною взаємодією у спілкуванні; *творчий рівень*, який характеризується ініціативністю і творчим підходом до організації професійної діяльності.

Протягом багатьох років навчальні програми і стандарти в галузі викладання іноземних мов приділяли основну увагу лише навичкам читання та розумінню прочитаного, а всі способи навчання іноземній мові позичались із програм, що були спеціально розроблені для навчання “мертвим мовам”, наприклад, грецькій або латинській. При цьому значно менше уваги приділялося системі умінь творчого характеру: усному мовленню (вмінню висловлювати власні думки в усній формі), писемному мовленню (вмінню висловлювати думки в письмовій формі) та аудіюванню (сприймати і розуміти мову на слух).

В умовах модернізації освіти перш за все підкреслюється важливість не знань про мову, а саме досконале володіння мовним матеріалом, комунікативними вміннями, здатністю використовувати ці знання і вміння для вирішення конкретних комунікативних задач у ситуаціях спілкування.

За даними соціологів, покоління сучасної молоді в останні десятиріччя за основними показниками соціального і фізичного розвитку помітно поступається попереднім поколінням. Отже і вимоги до сучасного викладача будуть суттєво відрізняються від вимог навіть п'ятирічної давнини. Сучасний педагог має бути не тільки фахівцем в своїй професії, а й володіти високим мистецтвом навчати й виховувати, неодмінно підпорядковуючись вимогам сьогодення.

Розглядаючи кваліфікаційні характеристики викладача іноземної мови, можна визначити 6 основних вимог. (1) *Вимоги до особистості вчителя*: відповідальність, освіченість, інтелігентність, загальна культура тощо; (2) *Вимоги до професійної підготовки викладача іноземної мови*: професійне володіння іноземною мовою, адекватне користування мовою як засобом

усної та письмової комунікації; (3) *Вимоги до загальних і професійно орієнтованих лінгвістичних знань і умінь*: знання про мову як про суспільне явище, її зв'язок з мисленням, культурою та загальним розвитком народу; сучасні напрямки в науці та мовознавстві; (4) *Вимоги до загальних і професійно орієнтованих знань і умінь з психології та педагогіки*: загальні розділи психологічної науки, загальні психічні процеси, психологічні особливості учнів, основні проблеми теорії та практики навчання, дидактичні закономірності учбового процесу, психологічні і дидактичні основи сучасних методів навчання; (5) *Культурно-естетичні вимоги*. Викладач повинен розбиратись в питаннях світової культури, культури свого народу, в культурі народу, мова якого вивчається, і, зрозуміло, в літературі; (6) *Вимоги до професійно-методичних знань і вмінь*: володіти основами методики навчання, напрямками теорії і практики навчання, можливостями використання сучасних технологій тощо.

Отже, роль викладача іноземної мови є надзвичайно високою: він має володіти навичками живої мови, бути відкритим для спілкування, спонукати до бесіди. Він повинен вміти донести знання до студентів. А для того, щоб зробити заняття цікавим, викладач повинен вміти використовувати найрізноманітніші види робіт: від традиційного граматично-перекладацького способу навчання до інноваційних форм та прийомів.

Література

1. Гез Н.И. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: Учебник/ Н.И. Гез, М.В. Ляховицкий, А.А. Миролубов и др. – М.: ВІсш.школа, 1982. – 373с.
2. Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справ. Пособие/ Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько и др. – Мн.: Выш.шк., 1992. – 445с.
3. И.А. Зимняя Педагогическая психология: Учеб. Пособие, 2004. – 384с.
4. Гоноболин Ф. Н. Психологический анализ педагогических способностей. В сб. Способности и интересы. М.; 1962. — С. 237.